

ชื่อบ้านนามเมืองจังหวัดตรัง

Toponyms in Trang Province

วรรณานาวิกมูล, เสาวณิต vingvorn, กุลวดี มกรภิรมย์, อีราวดี ไตลังคะ และวัชรภรณ์ อจหาญ*

Wanna Nawigamune, Sauvanit Vingvorn, Kulwadee Makarabhirom,

Irrawadee Tailanga, and Watcharaporn Arjham*

บทคัดย่อ

การวิจัยเพื่อหาที่มาของชื่อบ้านนามเมืองในจังหวัดตรัง รวมชื่อจังหวัด อำเภอ ตำบล ลงไปถึงระดับหมู่บ้าน เฉพาะที่พบข้อมูลเกี่ยวกับที่มา จำนวน 811 ชื่อ แสดงผลว่าชื่อจำนวน 524 ชื่อเป็นคำประสมซึ่งมีที่มาจากปัจจัย 2 หมวดรวมกัน ปัจจัยที่สำคัญของชื่อบ้านนามเมืองในจังหวัดตรัง ได้แก่ (1) ภูมิประเทศ และ (2) พรรณไม้ ในกลุ่มภูมิประเทศ มีคำบอกสภาพทางภูมิประเทศอยู่ในชื่อบ้านฯ จำนวน 633 ชื่อ จำแนกเป็นสภาพภูมิประเทศที่แตกต่างกันจำนวน 43 คำ มีทั้งแหล่งน้ำ ที่สูงและที่ราบ ในกลุ่มพรรณไม้ มีคำบอกชื่อพรรณไม้อยู่ในชื่อบ้านฯ จำนวน 329 ชื่อ จำแนกเป็นคำเรียกชื่อพรรณไม้จำนวน 152 คำ เป็นพรรณไม้ 120 ชนิด นับว่าพรรณไม้เป็นหมวดปัจจัยที่มีความหลากหลายมากที่สุด ส่วนการศึกษาชื่อบ้านฯ ในเขตเทศบาลนครตรัง (ทับเที่ยง) เฉพาะที่พบข้อมูลเกี่ยวกับที่มาจำนวน 133 ชื่อ พบว่ามีชื่อที่มาจากปัจจัยหมวดเดียว 82 ชื่อ ทั้งนี้ปัจจัยที่พบมากที่สุดคือหมวดบุคคล คำที่หมายถึงบุคคลในชื่อบ้านฯ ในเขตเทศบาลนครตรังมีจำนวน 37 คำ ครอบคลุมตั้งแต่พระมหากษัตริย์ลงมาจนถึงสามัญชน

ผลการวิจัยแสดงว่าเมื่อปัจจัยที่มาของชื่อบ้านฯ เช่น ภูมิประเทศ พรรณไม้ ฯลฯ เปลี่ยนแปลงหรือสูญหาย ทำให้ไม่มีหลักฐานยืนยันที่มาของชื่อ และการศึกษาเปรียบเทียบข้อมูลภาคสนามกับข้อมูลเอกสารพบว่าชื่อบ้านนามเมืองเก่าแก่ของจังหวัดตรังหลายชื่อเปลี่ยนไปเพราะความเข้าใจผิด สาเหตุสำคัญเกิดจากการถอดเสียงของคำภาษาถิ่นได้และคำภาษามลายูถิ่นออกมาเป็นตัวอักษร

ABSTRACT

From the research on the origins of 811 toponyms in Trang Province, including those of the province itself, and of the district down to the village level, it could be concluded that there are 524 toponyms which are compound nouns coined from terms signifying 2 features. The most outstanding ones are geographical and botanical. However, when focusing on the 133 place names in the province's administration center, the Trang Municipal or Thab Thiang, it is found that 82 names are related to only one feature and that 37 names are derived from persons, covering all classes ranging from kings to common people.

* ภาควิชาวรรณคดี คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน กรุงเทพฯ 10900

Department of Literature, Faculty of Humanities, Kasetsart University, Bangkok Campus, Bangkok 10900

There are cases where changes occurred to the features which inspired the names, causing the loss of the evidence of the origin. The comparison between the information found in documents and that obtained from field work reveals the change in a number of toponyms due to sound changes and word loss. Toponyms given in dialects have been especially affected by incorrect transcription.

Key words: Toponyms, Trang Province

Wanna Nawigamune: wanna.n@ku.ac.th

คำนำ

งานวิจัยเรื่อง “ชื่อบ้านนามเมืองจังหวัดตรัง” เป็นการศึกษาชื่อเรียกจังหวัด อำเภอ/กิ่งอำเภอ ตำบล และ หมู่บ้าน/ชุมชนจังหวัดตรัง ตลอดจนชื่อสถานที่ต่างๆ ของชุมชนในเขตเทศบาลนครตรัง เพื่อบันทึกข้อมูลอย่างเป็นวิชาการเกี่ยวกับที่มาของชื่อเหล่านั้นไว้เป็นหลักฐาน เนื่องจากชื่อบ้านนามเมืองมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับภูมิหลังของท้องถิ่นไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง ความรู้เรื่องที่มาของชื่อบ้านนามเมืองจึงมีความสำคัญยิ่งต่อการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเพื่อการเรียนรู้ตนเองทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ อันเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาสังคมท้องถิ่นอย่างมีทิศทางและการพัฒนาการท่องเที่ยวให้เป็นการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน หากไม่ได้รับการบันทึกไว้อย่างเป็นกิจลักษณะก็อาจจะถูกลืมหรือบิดเบือนได้ถ้าเกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ เช่น สภาพแวดล้อม สังคม วัฒนธรรมและภาษา

มีผู้สนใจศึกษาและบันทึกความรู้เกี่ยวกับชื่อบ้านนามเมืองไว้ก่อนหน้านั้น เช่น *ประวัติ ตำนาน นิทาน ความเชื่อเกี่ยวกับชื่อบ้านนามเมืองจังหวัดกระบี่และฝั่งทะเลตะวันตก* (กลิน คงเหมือนเพชร:ม.ป.ป.) *ชื่อบ้านในสี่จังหวัดภาคใต้: ยะลา ปัตตานี นราธิวาส สตูล* (อิงอร สุพันธุ์วิช และอาณัติ หมายสนิท: 2535) *ชื่อบ้านนามเมือง* (คันสนีย์ วีระศิลป์ชัย: 2540) และ *ชื่อหมู่บ้านในภูมิภาคตะวันตกของประเทศไทย: การศึกษาเบื้องต้น* (สุจิตต์ลักษณ์ ดีผดุง และวชิราภรณ์ วรรณดี: 2544) แต่ยังไม่มีการศึกษาชื่อบ้านนามเมืองที่ครอบคลุมพื้นที่ถึงระดับหมู่บ้านทั้งจังหวัด ส่วนงานวิจัยเรื่อง “ชื่อบ้านนามเมืองจังหวัดตรัง” เป็นการอธิบายที่มาและความหมายของชื่อจังหวัด อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน/ชุมชน จังหวัดตรัง โดยอธิบายตำบลทับเที่ยง (เทศบาลนครตรัง) อย่างละเอียด เพื่อให้เป็นตัวอย่างของการเก็บข้อมูลชื่อบ้านนามเมืองครบทุกประเภท

เนื้อหาของงานวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 รายงานการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลการวิจัย และส่วนที่ 2 ภาคผนวกว่าด้วยสังเขปความรู้เกี่ยวกับปัจจัยอันเป็นที่มาของชื่อบ้านนามเมืองจังหวัดตรัง (ภาคผนวก ก) และข้อมูลเกี่ยวกับนักวิจัยและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (ภาคผนวก ข) ทั้งนี้เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้สนใจที่จะขยายผลการศึกษาในเรื่องเดียวกันนี้หรือเรื่องที่เกี่ยวข้องต่อไปในอนาคต

วิธีการวิจัย

แนวทางการวิจัยประกอบด้วย (1) การประมวลชื่อบ้านนามเมืองจากเอกสาร สื่อสิ่งพิมพ์ (2) การประมวลข้อมูลเรื่องที่มาของชื่อจากเอกสาร สื่อสิ่งพิมพ์ และจากข้อมูลภาคสนาม และ (3) การวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งพื้นที่ศึกษาออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกประกอบด้วยชื่อจังหวัด ชื่ออำเภอ/กิ่งอำเภอ ตำบล หมู่บ้าน/ชุมชนตามที่ปรากฏในทำเนียบท้องที่ พุทธศักราช 2546 (เล่ม 1) ของสำนักบริหารการปกครองท้องที่ ส่วนระบบการ

ปกครองท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย และกลุ่มที่ 2 ประกอบด้วยชื่อสถานที่ทุกประเภทในเขตเทศบาลนครตรัง ที่ปรากฏในแผนที่และเอกสารที่ได้รับจากฝ่ายการประชาสัมพันธ์เทศบาลนครตรัง เมื่อเดือน พฤษภาคม พ.ศ.2546

การเก็บข้อมูลภาคสนามดำเนินการระหว่างเดือนพฤษภาคม พ.ศ.2546 – พฤษภาคม พ.ศ.2547 โดยเครือข่ายผู้ช่วยนักวิจัยซึ่งเป็นประชาชนในพื้นที่ของแต่ละอำเภอ/กิ่งอำเภอ โดยใช้แบบบันทึกข้อมูล

ในการระบุที่มาของชื่อบ้านนามเมือง คณะนักวิจัยวิเคราะห์องค์ประกอบทางความหมาย (อรรถลักษณะ) ของชื่อที่ประมวลได้จากการเก็บข้อมูลภาคสนามโดยสอบถามและเปรียบเทียบกับคำอธิบายที่พบในเอกสารหรือคำอธิบายที่พบในแหล่งอื่น แล้วจำแนกชื่อบ้านฯ ตามหมวดปัจจัยที่มาและแจกแจงรายละเอียดเพื่อหาค่าทางสถิติ ต่อจากนั้นจึงชี้ให้เห็นนัยสำคัญของค่าทางสถิติต่อความสัมพันธ์ระหว่างชื่อบ้านฯ กับอัตลักษณ์ของท้องถิ่นจังหวัดตรังในภาพรวม

ผลการวิจัยและอภิปราย

คณะผู้วิจัยจำแนกชื่อบ้านนามเมืองที่ประมวลจากเอกสารและการเก็บข้อมูลภาคสนาม ทั้งในกลุ่มที่ 1 คือชื่อจังหวัด ชื่ออำเภอ/กิ่งอำเภอ ตำบล หมู่บ้าน/ชุมชน และกลุ่มที่ 2 คือชื่อสถานที่ทุกประเภทในเขตเทศบาลนครตรัง มาจำแนกออกเป็น 3 ชนิด ได้แก่ (1) ชนิด “แสดงที่มาของชื่ออย่างชัดเจน” หมายความว่า มีผู้บอกข้อมูลแสดงความรู้หรือข้อสันนิษฐานเกี่ยวกับที่มาของชื่อไว้เป็นปัจจัยหมวดเดียวกันแม้จะมีรายละเอียดแตกต่างกันมากกว่า 1 ส่วน (2) ชนิด “แสดงที่มาของชื่อมากกว่า 1 อย่าง” หมายความว่า มีผู้บอกข้อมูลแสดงความรู้หรือข้อสันนิษฐานเกี่ยวกับที่มาของชื่อไว้เป็นปัจจัยต่างหมวดกัน และ (3) ชนิด “ไม่มีที่มา” หมายความว่า ผู้บอกข้อมูลไม่อาจแสดงความรู้หรือให้ข้อสันนิษฐานเกี่ยวกับที่มาของชื่อได้ แล้วเลือกวิเคราะห์เฉพาะข้อมูลการวิจัยชนิด “แสดงที่มาของชื่ออย่างชัดเจน” เท่านั้น ปรากฏผลดังต่อไปนี้

ตารางแสดงจำนวนข้อมูลการวิจัยจำแนกตามลักษณะ

(กลุ่ม) จำนวนทั้งหมด	แสดงที่มาของชื่อ อย่างชัดเจน /จำนวน	แสดงที่มาของชื่อ มากกว่า 1 อย่าง / จำนวน	ไม่มีที่มา / จำนวน
(กลุ่มที่ 1) 851 ชื่อ	811	35	5
(กลุ่มที่ 2) 137 ชื่อ	133	2	2

ตารางแสดงค่าที่ปรากฏในชื่อบ้านนามเมืองของปัจจัยหมวดต่างๆ คิดเป็นร้อยละ

หมวดปัจจัย	กลุ่มที่ 1 / 851 ชื่อ = 100% (จำนวนคำ/จำนวนชื่อบ้าน)	กลุ่มที่ 2 / 137 ชื่อ = 100% (จำนวนคำ/จำนวนชื่อบ้าน)
ภูมิประเทศ	78.05 (43 คำ / 615 ชื่อบ้าน)	27.82 (15 คำ / 37 ชื่อบ้าน)
พรรณไม้	40.57 (152 คำ / 329 ชื่อบ้าน)	18.05 (11 คำ / 24 ชื่อบ้าน)
ที่ตั้ง	14.67 (20 คำ / 119 ชื่อบ้าน)	7.52 (6 คำ / 10 ชื่อบ้าน)
สถานที่	10.85 (26 คำ / 88 ชื่อบ้าน)	25.56 (25 คำ / 34 ชื่อบ้าน)
บุคคล	8.38 (34 คำ / 68 ชื่อบ้าน)	32.33 (37 คำ / 43 ชื่อบ้าน)

ตำนาน/เรื่องเล่า	4.56 (28 เรื่อง / 37 ชื่อบ้าน)	4.51 (2 เรื่อง / 6 ชื่อบ้าน)
สัตว์	4.56 (27 คำ / 37 ชื่อบ้าน)	1.50 (2 คำ / 2 ชื่อบ้าน)
วัตถุ	2.96 (18 คำ / 24 ชื่อบ้าน)	2.26 (1 คำ / 3 ชื่อบ้าน)
ประวัติ	2.46 (9 เหตุการณ์ / 20 ชื่อบ้าน)	5.26 (7 เหตุการณ์ / 7 ชื่อบ้าน)
คติความเชื่อ	1.48 (2 ประเภท / 12 ชื่อบ้าน)	10.53 (2 ประเภท / 14 ชื่อบ้าน)
อาชีพ	1.11 (5 คำ / 9 ชื่อบ้าน)	1.50 (1 คำ / 2 ชื่อบ้าน)

จากการเปรียบเทียบปัจจัยที่มาจากชื่อบ้านนามเมืองจังหวัดตรังในเชิงปริมาณพบว่า

1. ปัจจัยที่โดดเด่นในการตั้งชื่อบ้านฯ คือหมวดภูมิประเทศ (ร้อยละ 78.05 ในกลุ่มที่ 1 และร้อยละ 27.82 ในกลุ่มที่ 2) และพรรณไม้ (ร้อยละ 40.57 ในกลุ่มที่ 1 และร้อยละ 18.05 ในกลุ่มที่ 2) ซึ่งปรากฏมากที่สุดและมีความหลากหลายของคำมากที่สุด สะท้อนถึงสภาพทางภูมิศาสตร์ของจังหวัดที่ประกอบไปด้วยพื้นที่ราบ (นา/ทุ่ง ฯลฯ) สลับเนินสูงๆ ต่ำๆ (ควน/โคก/เขา ฯลฯ) มีแหล่งน้ำบริบูรณ์ (หนอง/คลอง/ห้วย ฯลฯ) อุดมไปด้วยพรรณไม้นานาชนิด (152 คำ - 120 ชนิด)

2. ข้อแตกต่างทางอัตลักษณ์ที่พบในชื่อบ้านฯ กลุ่มที่ 1 กับกลุ่มที่ 2 คือ ในกลุ่มที่ 2 ให้ความสำคัญแก่บุคคลมากที่สุด กล่าวคือในเขตเทศบาลนครตรังมีชื่อบ้านฯ ที่ตั้งขึ้นตามบุคคลมากกว่าร้อยละ 40 และเมื่อเปรียบเทียบกลุ่มบุคคลผู้เป็นที่มาของชื่อบ้านฯ ในกลุ่มที่ 1 กับในกลุ่มที่ 2 พบว่าบุคคลในชื่อบ้านฯ กลุ่มที่ 2 อยู่ในกลุ่มผู้มีสถานภาพพิเศษในสังคม (นักบุญ นักบวช พระมหากษัตริย์ พระราชินี ขุนนาง/ข้าราชการ นักการเมือง นักธุรกิจ) มากกว่าชาวบ้าน

แม้ผลของการจำแนกในตารางแสดงที่มาของชื่อบ้านฯ ในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 จะแสดงค่าความถี่ของปัจจัยหมวดตำนาน/เรื่องเล่าในระดับต่ำ (ร้อยละ 4.25 ในกลุ่มที่ 1 และร้อยละ 4.51 ในกลุ่มที่ 2) แต่การศึกษาข้อมูลภาคสนามอย่างละเอียดทำให้พบว่านอกเหนือจากการระบุปัจจัยที่มาจากชื่อบ้านฯ เป็นหมวดอื่น เช่น พรรณไม้ หรือ บุคคล หรือวัตถุแล้ว ผู้บอกข้อมูลอาจเพิ่มเติมรายละเอียดที่ทำให้คณะผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญของ “จินตนาการ” ในฐานะตัวแปรค่าของหมวดปัจจัยจากหมวดอื่นสู่มหัตถ์ตำนาน/เรื่องเล่าด้วย เช่น ในกรณีบ้านหนองตรุด (ต.หนองตรุด อ.เมือง) ซึ่งได้ชื่อบ้านจากปัจจัยหมวดพรรณไม้ หรือบ้านไสป้อลึก ซึ่งได้ชื่อจากปัจจัยหมวดภูมิประเทศ แต่มีการเล่าเรื่องประกอบเพิ่มเติมในทั้ง 2 กรณี

ข้อสังเกต

1. จากคำอธิบายประกอบการระบุที่มาของชื่อบ้านฯ ในแบบบันทึกข้อมูลและจากการสำรวจภาคสนามพบว่าพรรณไม้ชนิดที่นำชื่อมาตั้งเป็นชื่อบ้านฯ มักสูญหายไปแล้วหรือหายาก หรือไม่เป็นที่รู้จักของคนชั้นหลังอีกต่อไป รูปคำของชื่อพรรณไม้บางชนิดเมื่อปรากฏในชื่อบ้านฯ มีการสะกดคำที่ทำให้ความหมายแตกต่างไป ไม่อาจบอกได้ในทันทีว่าเป็นชื่อพรรณไม้ เช่น บ้านควนลำเพชร ตำบลท่าข้าม อำเภอปะเหลียน มาจากชื่อต้นลำเป็ด และชื่อบ้านควนสงฆ์ ตำบลนาโยงใต้ อำเภอเมือง มาจากชื่อต้นสง เป็นต้น

2. บุคคลที่มีชื่อปรากฏในชื่อบ้านฯ กลุ่มที่ 2 ส่วนใหญ่ยังเป็นที่รู้จักของคนในท้องถิ่นทับเพียง โดยเฉพาะผู้ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป

3. คำที่ใช้เรียกชื่อบ้านฯ ในจังหวัดตรังส่วนใหญ่เป็นภาษาถิ่นใต้ และยังมีภาษาต่างประเทศปะปน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ภาษามลายูถิ่น แต่การบันทึกชื่อ มักบันทึกด้วยระบบเสียงภาษากลางอันเป็นภาษาราชการ ซึ่งไม่ตรงกับระบบในภาษาถิ่น เช่น คำว่า “ซา” (อวัยวะ) กับ “ซา” (พืช) ในภาษาถิ่นใต้ ออกเสียงเหมือนกัน ทำให้ไม่ทราบความหมายที่แน่นอน

4. ชื่อที่ปรากฏเป็นลายลักษณ์อักษรโดยส่วนราชการไม่ได้ใช้ระบบเดียวกันในการถอดเสียง เช่น มีการคงเสียงวรรณยุกต์บ้าง ไม่คงบ้าง ทำให้ไม่ทราบว่าคำเดิมควรจะเป็นคำใด การบันทึกชื่อโดยไม่สอบสวนความหมายเดิม หรือโดยไม่รู้อักขรวิธี ทำให้เกิดคำพ้องเสียง เช่น ควนสง กลายเป็น ควนสงฆ์ ทุ่งรัก กลายเป็น ทุ่งรักษ์ เป็นเหตุให้คนรุ่นหลังเข้าใจความหมายและที่มาของชื่อผิดไป

5. ชื่อบ้านฯ จำนวนมากมีร่องรอยว่ามาจากภาษามลายูหรือภาษามลายูถิ่นแต่กลายเสียงไปแล้ว ทำให้ไม่ทราบความหมาย เช่น บ้านทุ่งแกแจ้ย บ้านเสียมใหม่ ข้อมูลภาคสนามที่ประมวลได้จำนวนหนึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ให้คำอธิบายความหมายของชื่อบ้านฯ ได้รับอิทธิพลจากภาษาสมัยปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาราชการ คือภาษาราชการของสงขลา ส่งผลให้เกิดการตีความผิดและการสร้างคำอธิบายขึ้นรองรับ เช่น บ้านกรงไหน อำเภอสิเกา ตำบลกะลาเส อย่างไรก็ตามในการเก็บข้อมูลด้านคติชนวิทยาผู้วิจัยจำเป็นต้องเก็บคำอธิบายไว้ทุกสำนวน เพื่อการศึกษาในขั้นต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษาวิจัยชื่อของภูมิสถานทุกประเภทในแต่ละอำเภอและทำบันทึกไว้เป็นหลักฐาน เพราะเห็นได้ชัดแจ้งว่าการบันทึกชื่อของชื่อไว้เป็นหลักฐานเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด เพราะถ้าปัจจัยที่มาของชื่อบ้านฯ ยังคงปรากฏอยู่ คนรุ่นหลังก็จะรู้ที่มาอย่างถูกต้อง แต่หากปัจจัยดังกล่าวเปลี่ยนแปลงไปหรือหมดสภาพ คนรุ่นหลังก็อาจจะลืมที่มาที่แท้จริง นอกจากนี้หากมีแต่การบอกเล่าต่อกัน ก็มีโอกาสสูงที่จะเกิดการผิดเพี้ยนได้ เช่น อาจเกิดตำนานหรือนิทานประกอบ หรือถูกเปลี่ยนชื่อเปลี่ยนตัวสะกดเป็นอย่างอื่น ซึ่งแม้ไม่สร้างความเสียหายรุนแรง แต่ก็ทำให้ความเข้าใจที่มีต่อประวัติศาสตร์ท้องถิ่นผิดเพี้ยนไปได้

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเฉพาะด้านพรรณไม้ซึ่งเป็นที่มาของชื่อบ้านนามเมืองโดยเฉพาะเพื่อการเรียนรู้ที่ถูกต้องครบถ้วนและเพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น (เช่น โครงการปลูก “ไม้นามเมือง”) เพราะนอกจากพรรณไม้ที่มาของชื่อบ้านฯ จะสูญหายไปเนื่องจากการขยายตัวของชุมชนและการเกษตรที่มุ่งผลทางเศรษฐกิจเพียงสถานเดียวแล้ว พรรณไม้หลายชนิดที่ชาวบ้านเรียกด้วยชื่อเดียวกันยังมีความแตกต่างกันในทางพฤกษศาสตร์ซึ่งอาจทำให้เกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนได้ ที่เห็นได้ชัดเจนคือกรณีของต้น “รัก” (ตำบลบางรัก อำเภอเมืองตรัง) ซึ่งเป็นชื่อที่ใช้เรียกทั้งต้นไม้ใหญ่ มียางพิเศษที่ช่างไทยนำมาใช้ในงาน “ลงรักปิดทอง” และไม้กอที่มีดอกใช้ร้อยอุบะพวงมาลัย

3. ควรเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับชื่อบ้านนามเมืองให้กว้างขวางทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ เพื่อประโยชน์ในการสร้างความเข้าใจอันดีที่เกิดจากการได้เห็นความเหมือนและความแตกต่างร่วมกัน โดยกำหนดให้ “ชื่อบ้านนามเมือง” เป็นหัวข้อหนึ่งในหลักสูตรการศึกษาของโรงเรียนและในการอบรมมัคคุเทศก์ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

กลิ่น คงเหมือนเพชร. ม.ป.ป. **ประวัติ ตำนาน นิทาน ความเชื่อเกี่ยวกับชื่อบ้านนามเมืองจังหวัดกระบี่และ
ฝั่งทะเลตะวันตก**. ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดกระบี่.

คันสนีย์ วีระศิลป์ชัย. 2540. พิมพ์ครั้งที่ 4. **ชื่อบ้านนามเมือง**. กรุงเทพฯ: มติชน.

สุจริตลักษณ์ ดีผดุง และวชิราภรณ์ วรรณดี. 2544. **ชื่อหมู่บ้านในภูมิภาคตะวันตกของประเทศไทย: กรณี
ศึกษาเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.

อิงอร สุพันธุ์วณิช และอาณัติ หมานสนิท. 2535. **ชื่อบ้านในสี่จังหวัดภาคใต้: ยะลา ปัตตานี นราธิวาส สตูล
ม.ป.ท. (อัดสำเนา)**